

Metsade kasutamine on võimalikult mitmekülgne, vastab ühiskonna ootustele ja vajadustele, aitab leevendada kliimamuutusi ja nendega kohaneda ning tagab sotsiaalselt tasakaalustatud elu- ja majanduskeskkonna ning metsaökosüsteemide soodsa seisundi.

MO uus alaeesmärgi sõnastus	Erimeelsused/põhjendused	Alaeesmärgid, mis lähevad kokku
<p>1.1 Metsamaa pindala on säilinud ning metsaressurssi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada Eesti loodusemetsa süsinikuvaru ja süsiniku sidumise võimet, säilitades metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning vältides metsamaa pindala vähenemist ja ruumilise funktsionaalsuse kadu.</p>	<p>MAK ei saa olla piduriks üldisele Eesti arengule, nt põllumaad on metsade alla jäänud, mistõttu ei peaks eesmärgiks seadma säilimise (Peep)</p> <p>Pool-looduslik taastamine ja puisniidud, soode taastamine, eesmärk peaks olema Eesti kui terviku süsinikuvaru hoidmine ja suurendamine. Metsamaa mitte lubamine muude eesmärkide täitmiseks on oluline, kuid mitte esimene. (Tarmo S)</p> <p>PLK-d metsastuvad, kuid kaevandused ja polügoonid on olulisemad, nendega tuleb arvestada. Karjamaale tuleb mets tagasi, kaevandustele ei tule. (Linda-Mari)</p> <p>Säilitamine ei peaks jääma eesmärgiks omaette, ka teisi eesmärke on vaja täita, ei saa olla staatiline number. (Karel)</p> <p>Metsamaa pindala määrab Maa-amet aerofotode kaudu. Sööti jäänud maad muutuvad metsamaaks. Omanike tahet arvestamata muudetakse kõlvikulist koosseisu ja selliselt pindala sisse jätmise korral tuleb see tingimus ka täita. (Lehar).</p> <p>Probleemiks on see, kui metsa ehitatakse ja siis viiakse metsamaa kõlvikust välja, mis seda pidurdaks. (Leo)</p> <p>Metsa majandatakse eesmärgiga – mitu ressursi ja pika perspektiivi korral peaks juba täna mõtlema (Leo)</p> <p>Arvutust ei ole optimaalse pindala kohta (Asko)</p> <p>Pikas perspektiivis – mõlemas</p> <p>Süsiniku sidumise võime suurendamine peaks olema eesmärk, mitte ladustamine metsa. (Jaan)</p> <p>KMH sidumine metsaökoloogia ja ressursiga on oluline kaevanduste lubamisel (Linda-Mari).</p>	<p>1.1 Metsaressurssi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada metsa süsinikuvaru ning süsiniku sidumise võimet. Metsamaa pindala on säilinud vähemalt tänasel tasemel. /Mõõdikute arutelu tulemusena leiti, et tuleks kaaluda, kas mitmekesise kasutuse osa on võimalik liita alaeesmärgiga 1.4. Eesmärgi viimase lause (konkurentsivõimelisus) võiks liita alaeesmärgiga (2.3)./</p> <p>1.3 Metsa tervise ja elujõulisuse tagamiseks on ennetatud metsakahjustuste levikut.</p> <p>1.4 II pool Metsa puidulised ja mittepuidulised saadused ja teenused on mitmekesised ning nende kasutamine säilitab metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse. /Kuna arengukava valmimisega läheb veel aega, siis on võimalik, et saame paremad mõõdikud selleks ajaks. Sobivaid mõõdikuid võime saada metsa ökosüsteemiteenuste, sh kõrvalkasutuse projektide (Keskkonnaagentuuri ELME projekt ökosüsteemiteenuste kaardistamiseks ning Statistikaameti projekt hinnastamiseks) lõppemisel (hiljemalt 2021 suvi)./</p> <p>1.5 Mets on mitmekesine nii vanuselisel struktuuril kui ka puuliigiliselt koosseisult ja on uuenenud kasvukohale sobilike puuliikidega. Metsa geneetilisi ressursse säilitatakse. /Soovitati ühendada 1.3 alaeesmärgiga ning kaaluda võimalust ka 1.6 alaeesmärgiga liitmiseks. Kaaluda, kas kõik alaeesmärgid 1.3 - 1.6 kokku liita üheks kuni kaheks iseseisvaks alaeesmärgiks. Leiti, et eesmärgi esimese osa (vanuseline str ja puuliigiline koosseis) juures on keeruline leida mõõdikut osalt ka seetõttu, et metsade areng toimub palju pikemas ajaperspektiivis kui on arengukava kehtivus (mõõdikud ei näita arengukava tegevuste mõju)./</p>

	<p><u>Pikas perspektiivis on sisutühi, mistõttu seda ei tohiks jätta. Lühikeses ja pikas, mõlemad tuleb panna siis (Tarmo T). Suurendada on vaja mõlemat, nii varu kui ka võimet siduda. (Tarmo T)</u></p> <p><u>Eesti loodus ökosüsteemide asemel on kõigile mõistetav (Tarmo S)</u></p> <p><u>Vältides metsamaa pindala viia lõppu, siis on omal kohal (Tarmo S)</u></p> <p><u>Süsinikuvaru peab jääma, sest kui see atmosfääri läheb, on maailmas süsinikku rohkem (Asko).</u></p> <p><u>Lisada lõppu ka ruumilise planeerimise aspekt, siis ei ole vaja eraldi eesmärgina (Asko).</u></p> <p><u>Süsinikuvaru võib olla ka talletatud puittoodetesse (Tõnu)</u></p> <p><u>Süsinikku talletatakse ka mulda, raiudes vabaneb mullast (Linda-Mari).</u></p> <p><u>Puittoodetesse talletumine on oluline (Ülle).</u></p> <p><u>Eesti looduse alla ei käi puittoodetes säilitatud süsinik. (Tarmo S). Ka ei käi õhu süsinik selle alla (Asko).</u></p>	<p>1.8 Metsataristu on planeeritud keskkonna-, elurikkuse- ja kliimaeesmärkidega kooskõlas ning võimaldab täita erinevaid metsa sotsiaalmajanduslikke funktsioone.</p>
<p>1.2 Metsa puiduliste ja mittepuiduliste saaduste ja teenuste kasutamisel säilitatakse metsaökosüsteemi erinevad funktsioonid (sh mulla, vee, maastiku kvaliteedi).</p> <p>[Eraldi alaeesmärgina? Kohaliku elukeskkonna kujundamisel saavad kohalikud kogukonnad metsamajandamise planeerimisel kaasa rääkida ja näha selle realiseerimiseks ette vajalikud vahendid].</p>		<p>1.2 Kohaliku elukeskkonna kujundamiseks saavad kohalikud kogukonnad metsamajandamise planeerimisel kaasa rääkida. /Möödikutest lähtub, et platvormid on juba olemas ning ei ole selge, kuidas riik veel rohkem suunata saab. Lahendada on jäänud detailid (nt kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmine). Ettepanek juhtkogule: läbi mõelda, kas tegemist on üldse eraldi seisva alaeesmärgiga ning võiks kaaluda ühendamist ökosüsteemiteenuste pakkumist puudutavate eesmärkidega (1.7)/</p> <p>1.4 I pool Metsa puidulised ja mittepuidulised saadused ja teenused on mitmekesised ning nende kasutamine säilitab metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse.</p> <p>1.7 Erinevad metsa ökosüsteemi funktsioonid on säilinud. /Juba eelmisel kohtumisel soovitatud 1.4 alaeesmärgiga kokku viia, kuna möödik kattus./</p>

1.3 (1.6) Metsa elurikkus on säilinud ja edenenud.		
--	--	--

Nüüdisaegne haridussüsteem ja metsateadus, samuti selgelt mõistetav ja avalikkusele kergelt kättesaadav teave metsandusest suurendavad ühiskonna teadlikkust ja kujundavad hoiakuid jätkusuutliku metsanduse suunas ning tagavad puidu maksimaalse väärindamise ja kõigi metsaga seotud hüvede targa kasutuse.

MO uus alaeesmärgi sõnastus	Erimeelsused/põhjendused	Alaeesmärgid, mis lähevad kokku
<p>2.1 (1.1) Metsa ja metsandust, sh metsa elurikkust puudutavate otsuste tegemiseks kogutakse asjakohast teadus- ja tõenduspõhist teavet, seejuures on avalik teave, sh ruumiinfo, kõigile kättesaadav ja ühiskond on teadlik metsandusega seotud küsimustest ja otsustest.</p> <p><u>Metsandusotsuste tegemisel kasutatakse asjakohast, usaldusväärset ja teaduspõhist teavet.</u></p> <p><u>Metsandusotsused tehakse teadus- ja tõenduspõhiselt, nende aluseks kogutud ja sünteesitud info on üldjuhul avalik ning ühiskond on teadlik metsandusega seotud probleemidest ja otsustest.</u></p>	<p><u>Sh – vajalik lisada, et selgitada, et ruumiinfo, mis on avalik teave (Andres)</u></p> <p><u>Otsustamine peab põhinema teadus- tõenduspõhisel teabel ning avalik teave on niikuinii kõigile kättesaadav (Tarmo S)</u></p> <p><u>Teave peab olema asjakohane, usaldusväärne ja üldiselt tunnustatud – asendada teadus- ja tõenduspõhine teave (Asko)</u></p> <p><u>Ruumiinfo märksõnana jätta sisse, sest teabevorm võib olla erinev. Metsandusinfo peab olema ruumilisel kujul. (Asko) Toetab Leo – maastikukaitse aspekt, miljööväärtuslike alade kaitse ja säilitamine, elukeskkonna tingimuste kujundamine – metsanduse roll neis oluline. (Leo). Infot saab esitada nt pindalaga (rangelt kaitstavad metsad nt), aga kahemõõtmeline info, kaardikihid peaks olema kättesaadavad, sest annavad palju rohkem infot sisu kohta. (Tarmo S). Toomas Muru: ruumiinfo asemel ruumi andmed. Tarmo Soomere mõtleb algandmeid ruumiinfo all, aga Leo mõtleb juba järgmist etappi.</u></p> <p><u>Teavet, mida kogume niikuinii ja info, mis on teadusele tuginev. Lihtsad eesmärgid on paremad kui keerulised sõnastused. Praegu kirjeldame tegevust, aga see on tegevuste all</u></p>	<p><u>/Kui eesmärk on teabe kogumine ja selle kättesaadavaks tegemine, siis mõõdikutes on mindud liigsetesse detailidesse ning ei käsitleta metsandusteavet tervikuna. Strateegia on selleks, et uusi suuremaid arenguid suunata. Tundub, et üldine metsandusteave on piisavalt hea ja kättesaadav, seega ei ole olnud vajadust seda suunata ning jäänud on detailid. Seega on töörühma ettepanek juhtkogule alaeesmärk sisuliselt üle vaadata, kas üldse on vaja eraldi alaeesmärgina ning mida seal mõõta tuleks. Seejuures keskkonnaindeks (metsandusküsimustega täiendatult) on hea II üldeesmärgi mõõdik ning võimalik, et eraldi alaeesmärki ei olegi vaja./</u></p>

	<p><u>ehk kava ülejäänud osa saab täpsustada.</u> (Paavo) <u>Riigimetsa eristaatuse arutelu ruumiinfo juures ka oluline (Bert).</u> <u>Ühiskond, sest nii ... (Leo)</u> <u>Täpsutada võiks ruumiinfot jm andmeid pigem tegevuste juures, sest seal on palju haridus jm ühiskonda (KADRI, pärast täpsustada)</u></p>	
<p>2.2 Metsasektor on <u>innovatiivne ja konkurentsivõimeline, kusjuures, kuna metsaressursse kasutatakse mitmekesiselt ning puiduga asendatakse taastumatu ja keskkonnakahjulikke materjale vastavalt väärdamispotentsiaalile [ja ringmajanduse säästvatele eesmärkidele].</u></p> <p><u>Metsasektor on innovatiivne, konkurentsivõimeline ja kasvatab metsa väärtust. Metsaressursse kasutatakse nupukalt ja mitmekesiselt ning neid maksimaalselt väärdades.</u></p> <p><u>Metsasektor on innovatiivne ja konkurentsivõimeline.</u></p>	<p><u>Innovatiivne ja konkurentsivõimeline.</u> <u>Innovatiivne tähendab uusima teadmise rakendamist. (Tarmo S)</u> <u>Mitmekesine on sisutühi, vaja paremat alternatiivi – mida? Nupukalt ja mitmekesiselt.</u> <u>Pika lõpu mõte on see, et väärdame puitu maksimaalselt. (Tarmo S)</u> <u>Mida asendab, ei ole ka oluline, miks? (Tarmo S)</u> <u>Kõik peaks lõppema konkurentsivõimeline sõnaga. Ülejäänud on sellega juba kaetud (Paavo).</u> <u>Turg reguleerib seda, et mittekongurentsivõimelisi tooteid ei saa sundida tootma. Võiks lõppeda konkurentsivõimelisusega, lihtsam eesmärk. (Karel)</u> <u>Uuendusvõimeline on sisuliselt sama, mis innovatiivne. (Asko)</u> <u>Mitmekesine kasutus ei ole sisutühi, vaid strateegiline eesmärk, millega selgitatakse, et ei ole strateegia rajatud vaid ühe kasutuse peale. (Asko)</u> <u>Ringmajandus, et välja tuua, et peaks eelistama ringmajandust uue puidu kasutusele võtu asemel. (Linda-Mari)</u> <u>Mitmekesisus peab olema vähemalt 10, mitte 2 või 3. (Leo)</u> <u>Puit ei asenda, vaid inimesed (Leo).</u> <u>Maaomaniku maaomandi väärtuse tagamine – innovatsiooni korral peab omanikule pakkuma ka lahendusi, kuidas seda teha. (Lehar)</u></p>	<p>2.2 Metsa mitmekesise kasutuse potentsiaal on realiseeritud ja metsaomanike sissetulekuallikad mitmekesised. Metsasektor on konkurentsivõimeline. 2.3 Puit asendab taastumatu ja keskkonnakahjulikke materjale vastavalt väärdamispotentsiaalile erinevates kasutusalaades, sh energeetikas, eelistatult võimalusel pika kasutusega toodetena ning on oluline osa biomajandusest. Metsasektor loob kodumaisele puidule maksimaalset lisandväärtust koha peal.</p>

	<p><u>Innovatsioon oli vanasti selline, et eeldas kapitali kasvu, ei ole nõus (Tarmo T).</u> <u>Väärtus on laiem, kui vaid majanduslik (Tarmo S)</u></p>	
<p>2.3 (2.4) Mets on osa Eesti rahvakultuurist. <u>Kultuurilised väärtused on hoitud ning on olemas on [juurdepääs] [piisavad võimalused] metsa [kvaliteetseks] rekreatiivseks kasutuseks, sh juhendatud tegevusteks ning loodusturismiks.</u></p> <p><u>Metsade majandamisel [kasutamisel] teadvustatakse, hoitakse ja [luuakse] kultuurilisi väärtusi]. ning võimaldatakse igapäevase kasutamise omanike huve kahjustamata] laiendades võimalusi metsas puhata, õppida ja loodusturismi arendada.</u></p> <p><u>Mets on osa Eesti rahvakultuurist. Metsanduses teadvustatakse ja hoitakse kultuuri-, puhke- ja tervistavaid väärtusi, sh loodusturismi.</u></p>	<p><u>Rekreatiivne kasutamine on igapäevase alla käiv. (Paavo).</u> <u>Metsa majandaja ei ole kultuuriväärtuste looja, vaid laiemalt inimesed. Loomiseta ei ole kultuuri. Rekreatiivse asemel oleks vaja metsade tervise hüved inimesele esitada. (Asko)</u> <u>Metsade majandamisel asendada kasutamisel. (Leo)</u> <u>Igapäevase võimaldamine – peab olema maaomaniku ja kasutaja vaheline kokkulepe. Seaduses on juba ka reguleeritud. (Ülle) Igapäevase õigus on juba olemas ega riiva eraomandit, samuti seadusega reguleeritud. (Asko) Samas seadusi saab muuta (Tarmo P).</u> <u>Oluline, et oleks juurdepääs metsa rekreatiivseks kasutamiseks ning piisavust ei saa mõõta. (Toomas).</u> <u>Protokollimisel vaja lisada Lehari seisukoht igapäevase kohta.</u> <u>Tervise osa on ka vaja lisada (Toomas ja Bert).</u> <u>Asko sõnastuses väljendus puhkeväärtuses ka tervise parandamise roll. (Asko)</u> <u>Metsa majandamine praktikas ei hõlma seaduses toodud tegevusi. (Tarmo T).</u> <u>Metsaseaduse mõiste selgitus (Kristel)</u> <u>Mets on osa Eesti rahvakultuurist iga versiooni alguses. See on tõdemus ja seab konteksti ja ei ole sõna arendamist tarvis. (Tarmo S)</u> <u>Majandamine tähendab ... Kasutamine on laiem kui majandamine (Leo)</u></p>	<p><u>/Juhiti tähelepanu, et osaliselt seotud transpordi ja liikuvuse arengukavaga (MKM). Samuti toodi välja, et on võimalik, et puhkealasad puudutava üle-eestilise andmestiku jaoks (lisaks riigimetsale ka muud alad, sh kohalikud (metsa)terviserajad jm) saame sisendi peale ÖST projektide lõppemist./</u></p>

Puudu eraldi alaeesmärkidena või vajavad alaeesmärkides käsitlust:

- Kohalike kogukondade kaasrääkimisvõimalused
- Ruumiline planeerimine
- Sotsiaal-majanduslik külg